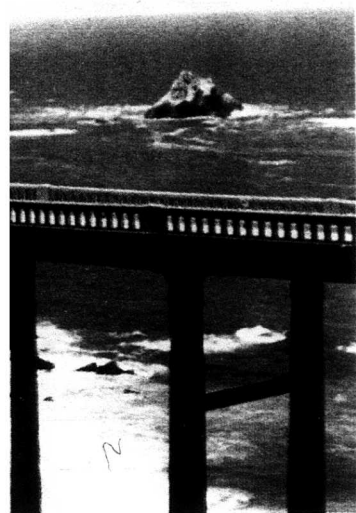

mer 1

re att bada i hotellpoolen än i det inte så stilla havet.
Efter de saltstänkta stränderna träcklar sig Highway 1 in mot San Francisco. Den enda nackdelen med att komma söderifrån är att man inte åker in över Bay Bridge, som kommer österifrån, eller Golden Gate Bridge, som kommer norrifrån.
Men efter några dagar längs bergen vid världens ände går det att ha överseende med det.

ANNELIE ANDERSSON

PENNINGENS MAKT

En miniserie av Lorentz Lyttkens

Överklass då och nu

"De njöt av sin ställning och sina rikedomar. De njöt skamlöst skulle många säga i dag"

Få människor vill leva för att bli rika. Många vill bli rika för att leva. Men de som blir rika har oftast inte tid att leva.
När drottning Viktoria firade diamantjubiläum 1897 hade den engelska aristokratin nedgång inletts sedan decennier. Fast det var få som insåg det. Den viktorianska överklassen stod skenbart på höjden av sin makt och rikedom och hade utvecklat en livsstil som förutsatte väldiga inkomster. De stora familjerna höll fortfarande sina slott öppna berättar historikern David Cannadine i boken *The Decline and Fall of the British Aristocracy*. Staber med hundratals tjänare såg till att fest och vardag avlöpte utan besvärande motstånd för den aristokratiske familjens medlemmar och det myller av gäster som självklart fanns på plats. Ett stort residens i huvudstaden var träffpunkten när Londonsången började.

RIDNING, JAKT, EROTIK, umgänge och politik var, i ett behagligt tempo, ingredienser i livsstilen. Slott och residens utgjorde på konsumtionens områden motsvarigheten till vad det stora industriföretaget är på produktionens. Överklassen på Victorias tid föraktade arbete. Borgerskapets arbetsmoral och disciplinerade arbetsdagar ansågs förstås bra och riktigt för just borgerskapet. Och de lägre klasserna förväntades göra vad de var satta till världen för – nämligen arbeta. Men aristokraten uppfattade sig som en bättre sort och visste sig utvald att axla ansvaret för imperiet. Därför var det självklart att den moral som gällde för folket inte hade någon relevans för överklassen.

Sällan har ett övre samhällsskikt utvecklat ett så monumentalt självförtroende och en så överdådig livsstil som den viktorianska aristokratin. De njöt av sin ställning och sina rikedomar. De njöt skamlöst skulle många säga i dag. Medlemmarna i de stora släkterna skulle nog inte ens ha förstätt repliken.

Dagens globala överklass är rik på ett sätt som får den brittiska aristokratin förmögenheter att blekna. Men den har en livsstil som

Winston Churchills föräldrageneration skulle ha funnit direkt löjväckande – för att inte säga obegriplig. Det är människor som tror sig styra världens öden men som i själva verket är fångade av sin agenda, underkastade en arbetsdisciplin som utesluter improvisationer och spontana möten – även med familjen.

NÄR LEDANDE PERSONER ur näringsliv, politik och medier träffas i Davos en gång om året blir det tydligt vilka värden som präglar den globala meritokratin. Den framgångsrika entreprenören är det ideal som genomsyrar tillställningen.

Entreprenören är en figur som anser att sex-tion timmars arbetsdag är fullständigt naturligt, som inte kan stava till semester och som drivs av sin verksamhetslust snarare än njutningslystnad. Sex, rikedom och makt hör visserligen samman – men Davoskulturen ter sig märkligt oerotisk. I sexuellt avseende verkar den mer präglas av kalenderstyrda "one night stands" än erotiska passioner som skapar sin egen verklighet.

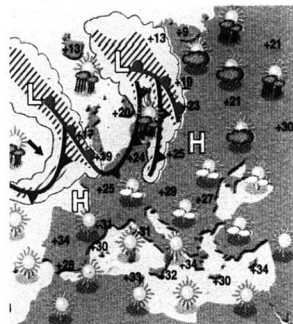
FRAMGÅNGSIDEALET ÄR HELLER inte avrundat som hos den viktorianska gentlemanen. Allt kretsar kring målmedvetenhet och framgångens förmåga att alstra framgång. Därför tolereras också en otålig bufflighet i umgänget.

Den gamla aristokratin kultiverade konsten att bränna pengar, den globala överklassen förstår sig bättre på att skapa pengar. Det betyder att de enda som blir rika i dag är de som lever för att bli rika. De som vill bli rika för att leva får fortsätta att drömma.

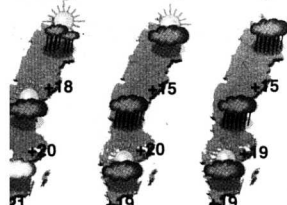

LORENTZ LYTTKENS

Europa i dag

onsdag Torsdag Fredag

TV i kväll tisdag 15 augusti

SVT1

18.30 I Mumindalen (R)
18.55 Titta på konst
19.00 Hjärnkontoret (R)
19.30 Pops: R.E.M. (R)
20.00 Seriestart: Tills döden skiljer oss åt
20.55 Honey Bunny (R)
21.00–22.00 Aktuellt
21.30 A-ekonomi
21.40 Sportnytt
21.55 Aktuellt
22.00 Film: Yngsjöområdet
23.50 Grogg (R)
0.05–1.05 Mer än musiken

SVT2

18.00 Aktuellt
18.15 Kära grannar: Vit måne och röd fyrkant
18.45 Läkeväxter
18.50 Stillebäcken
19.20 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 Solveig och kriget
20.50 Ung film: Duktigt lik
21.00 Michael Palin i Hemingways spår
21.50 Århundradets bilder
22.00 Regionala nyheter
22.10 Orgelkonspiratorerna
23.00 Nyheter från SVT24
23.10–23.40 8 dagar (R)

TV3

17.55 Ricki Lake

18.50 TV3 Direkt

19.00 Kära Susan
19.30 Sabrina – tonårshävan
20.00 Kliniken
20.55 TV3 Direkt
21.00 Film: Trekant
22.40 TV3 Direkt
22.50 TV3 Sport
23.00 Folkhemmet (R)
23.30 Drew Carey show
0.00 Benny Hill
0.35 Monty Python
1.10 Silikon (R)
2.10 Mike Hammer
3.05 Drew Carey show (R)
3.35 Benny Hill (R)
4.10–4.45 Monty Python (R)

TV4

18.10 Lokala nyheter
18.25 Vädret
18.30 Nyheterna
18.50 Ekonominyheter
19.00 Jeopardy!

19.30 Skilda världar (R)

20.00 Lady Boss
21.00 Sunburn
22.00 Nyheterna
22.15 Lokala nyheter
22.25 Sporten
22.45 First wave
23.30 Tredje klotet från solen
0.00 På liv och död
0.50 Ett opassande jobb för en kvinna
1.45 Big Sky (R)
2.30–2.55 Judys domstol (R)

Kanal 5

18.30 Blindträff
19.00 Vår märkliga värld
20.00 Kameleonten (R)
21.00 I nöd eller lust (R)
21.30 Helt hysteriskt
22.10 French och Saunders går på bio
23.00 Hämnad AB
23.55 Jay Leno Show

0.50 Frasier (R)

1.20 Skål (R)
1.50–2.40 Vår märkliga värld

TV8

Börsnyheter från Finans-tidningen sänds varje timme mellan 8.50 och 17.50

18.00 Ellis Island
19.00 Subway: New Yorks underjordiska värld
19.50 Ekonominytt
20.00 Napoleon Bonaparte
20.50 Ekonominytt
21.00 Veterinärerna
21.30 Djurliv
22.00 Ekonominytt
22.15 Sex Appeal förr och nu
22.15 Ekonominytt
23.00 Världen i veckan
0.00 Trädgårdssresan (R)
0.30–6.00 Bloomberg

Förmåner för
alla läsare!

Se www.fti.se

FINANS
TIDNINGEN
Bonus